

Παρατηρητήριο Ποιότητας Περιβάλλοντος Σύρου

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Επί της Δημόσιας διαβούλευσης του έργου “Εκπόνηση Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών, Σύνταξη Προεδρικών Διαταγμάτων Προστασίας και Σχεδίων Διαχείρισης για τις Περιοχές του Δικτύου Natura 2000”-**ΕΠΜ 8α**: Περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου (μέρους)

Λαμβάνοντας υπόψη:

1. Την αναγκαιότητα λήψης κατάλληλων και αποτελεσματικών μέτρων για την προστασία του προστατευτέου αντικειμένου των προτεινόμενων ζωνών προστασίας και τη σχετική επιστημονική τεκμηρίωσή της στο υπό διαβούλευση σχέδιο της ΕΠΜ.

2. Το γεγονός ότι θα πρέπει να καταβληθεί η μέγιστη δυνατή προσπάθεια ούτως ώστε να αναζητηθεί η χρυσή τομή και να επιλεγούν οι όροι και οι περιορισμοί που είναι αναγκαίοι, χωρίς όμως να έχουν ως αποτέλεσμα να παρακωλύεται υπέρμετρα η άσκηση των εξουσιών που απορρέουν από την κυριότητα περιουσιακών στοιχείων λαμβάνοντας συγχρόνως υπ'όψιν ότι *"από το συνδυασμό των άρθρων 24 παρ. 1 και 2 και 17 του Συντάγματος συνάγεται θεμελιώδης, από πλευράς δυνατότητας δομήσεως, διαφοροποίηση μεταξύ των εντός σχεδίου περιοχών, οι οποίες προορίζονται για δόμηση, και των εκτός σχεδίου περιοχών, οι οποίες δεν έχουν ως προορισμό, κατ' αρχήν, την δόμηση ή την τουριστική εκμετάλλευση, αλλά την γεωργική, κτηνοτροφική και δασοπονική εκμετάλλευση και την αναψυχή του κοινού. Στις εκτός σχεδίου περιοχές, η δόμηση μόνο κατ' εξαίρεση επιτρέπεται, δυνάμενη και να απαγορεύεται εν όλω ή εν μέρει ή να επιτρέπεται υπό ιδιαίτερος αυστηρούς όρους και περιορισμούς, προσαρμοσμένους στην ιδιαίτερη φύση κάθε περιοχής"* [ΣΤΕ Ολομ. 175/2023 καθώς και ΣΤΕ Ολομ. 3135/2002, ΣΤΕ 7μ. 2063/2018 και εκεί πλήθος αναφορών στην πάγια νομολογία κ.α.]

3. Το γεγονός ότι για την εκτός σχεδίου δόμηση δεν αρκεί το ελάχιστο εμβαδόν του οικοπέδου, αλλά απαιτείται, ήδη από το 1985, και η ύπαρξη προσώπου σε κοινόχρηστο χώρο (δρόμο) νομίμως υφιστάμενο και μη προκύψαντα από ιδιωτική βούληση [σχετική είναι και η πρόσφατη απόφαση του Συμβουλίου της Επικράτειας ΣΤΕ Ολ. 176/2023].

4. Το θεσμικό πλαίσιο εντός του οποίου επιτρέπεται να κινηθεί η μελετητική ομάδα προκειμένου να διαμορφώσει τις προτάσεις της για τη ρύθμιση των δραστηριοτήτων και των χρήσεων γης στη περιοχή μελέτης (Ν.1650/80, ΠΔ 59/18, Ν.4685/20), το οποίο ορίζει ρητά τις επιτρεπόμενες χρήσεις ανά Ζώνη.

5. Την από 17.02.2023 ανακοίνωση της αναδόχου εταιρείας με την οποία ξεκαθαρίζεται ότι: *«Οι χρήσεις που προβλέπονται για κάθε Ζώνη περιλαμβάνονται στον Νόμο 4685/2020. Οι μελετητές, δεν μπορούν να προσθέσουν χρήσεις που δεν προβλέπονται στον Νόμο. Μπορούν μόνο να αφαιρέσουν, ή να τις επιτρέπουν υπό όρους».*

6. Το γεγονός ότι για επιμέρους Ζώνες οι μελετητές προτείνουν και ειδικές χρήσεις/δραστηριότητες, γνωρίζοντας ότι αυτές έρχονται σε αντίθεση με το ισχύον νομικό πλαίσιο (σελ. 108, κεφ 4Α). Οι χρήσεις αυτές επισημαίνονται στους σχετικούς πίνακες χρήσεων της ΕΠΜ ως: *«Ειδικές χρήσεις γης που επιλέγονται για τη συγκεκριμένη περιοχή, βάσει της ΕΠΜ, αλλά έρχονται σε αντίθεση με το ισχύον νομικό πλαίσιο».* [Επισημάνση: Είναι σαφές ότι δεν μπορεί να

εκδοθεί το σχετικό Προεδρικό Διάταγμα που θα θεσμοθετεί χρήσεις και δράσεις που δεν επιτρέπονται από τη ισχύουσα νομοθεσία. Ως εκ' τούτου χρήζει διευκρίνησης αν υφίσταται η νομική εξουσιοδότηση των μελετητών για να προτείνουν τη θεσμοθέτηση τέτοιων χρήσεων. Αν παρ' όλα αυτά ενσωματωθούν οι σχετικές χρήσεις στην ΕΠΜ θα πρέπει να γίνει και αντίστοιχη ρητή αναφορά σε χρήσεις που θα πρέπει κατηγορηματικά να απαγορεύονται για συγκεκριμένες περιοχές (ασχέτως αν υπό συνθήκες προβλέπονται σε άλλα νομοθετήματα). Περαιτέρω, κατά την άποψή μας, κάποιες από τις ειδικές προτεινόμενες χρήσεις που προτείνονται εκτός νομικού πλαισίου υπονομεύουν την συνολική αποτελεσματικότητα των νομίμων προτεινόμενων μέτρων, ενώ κάποιες άλλες είναι πραγματικά ήπιες και δεν θα προκαλέσουν βλάβη στο οικοσύστημα. Ειδική αναφορά θα γίνει στις επιμέρους προτάσεις μας. Ως παράδειγμα αναφέρουμε ότι ένα αιολικό ή φωτοβολταϊκό πάρκο σε περιοχή ΖΔΟΕ ή ΖΒΔΦΠ αποτελεί πολύ μεγαλύτερη απειλή για τα προστατευόμενα είδη και τοπίο της Απάνω Μεριάς από ότι μια κατοικία αρμονικά ενταγμένη στο χώρο.]

προτείνουμε τα παρακάτω για την περιοχή Σύρου – Γυάρου, θαλάσσιας περιοχής και νησίδων, παραθέτοντας και σχετικά στοιχεία τεκμηρίωσης των προτάσεων μας (σημειώνουμε ότι όσες από τις προτάσεις μας μπορεί να έχουν γενικότερη εφαρμογή και σε άλλες Ζώνες της περιοχής θα παρακαλούμε να ληφθούν υπόψη και γι' αυτές τις περιοχές):

1. Ζώνες Απόλυτης Προστασίας της Φύσης ΖΑΦΦ

1.1 Για τη Ζώνη ΖΑΦΦ-04 «Δυτική και βόρεια Γυάρος»

Για τη Γυάρο, σχεδιάζεται η εγκατάσταση μεγάλου αριθμού (77) ανεμογεννητριών, τεραστίου μεγέθους, που ουσιαστικά θα μετατρέψουν ολόκληρο το νησί σε εργοστάσιο/εργοτάξιο. Στο Γεωπληροφοριακό Σύστημα της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας παρουσιάζονται τα σημεία της σχεδιαζόμενης τοποθέτησης των ανεμογεννητριών. Παραθέτουμε και σχετικό δημοσίευμα από τοπικό ΜΜΕ <https://www.logotypos.gr/ellaktor-gia-tin-ependysi-ape-sti-gyaro-mporei-na-yparxei-symviosi-me-ton-istoriko-topo/>

Είναι σαφές, ότι τα μόνα κριτήρια που δεν έχουν ληφθεί υπόψη κατά το σχεδιασμό αυτό είναι η προστασία του περιβάλλοντος και της ιστορικής κληρονομιάς. Αντιθέτως το κριτήριο που προδήλως αποτελεί την κινητήριου δύναμη ενός τέτοιου σχεδιασμού είναι το πρόσκαιρο ιδιωτικό όφελος.

Χάρτης ΡΑΕ - Γυάρος, θέσεις εγκατάστασης ανεμογεννητριών

Ήδη έχουν δοθεί σχετικές εγκρίσεις για την τοποθέτηση των πρόδρομων ανεμολογικών ιστών για τη συλλογή μετεωρολογικών δεδομένων οι οποίοι ενδεχομένως σήμερα να έχουν ήδη τοποθετηθεί.

Θεωρώντας ότι η τεκμηρίωση της ΕΠΜ για την πλήρη ασυμβατότητα των ανεμογεννητριών με το προστατευτέο αντικείμενο της Γυάρου είναι επαρκέστατη, **προτείνουμε να περιληφθεί στο σχέδιο η ρητή και οριστική απαγόρευση της εγκατάστασης ανεμογεννητριών στο νησί ανεξαρτήτως των όποιων προβλέψεων σε άλλα νομοθετήματα** γιατί η εγκατάσταση τους δεν θα θέσει απλώς σε κίνδυνο το προστατευτέο αντικείμενο και το οικοσύστημα αλλά στην κυριολεξία θα μεταβάλλει καταστρεπτικά και δια παντός τη φυσιογνωμία του νησιού με ανεξέλεγκτη οδοποιία μαζικής κλίμακας, μπάζα εκσκαφών, φυτεμένες τεράστιες τσιμεντένιες βάσεις, λιμενικά έργα, υποστηρικτικά κτίρια, γραμμές μεταφοράς αλλά και αυτές τις ίδιες τις ανεμογεννήτριες των 150 μέτρων που θα στέκουν επιβλητικά στη μέση των Κυκλάδων ως μνημείο της ανθρώπινης απληστίας. **Η συμπερίληψη της απαγόρευσης αυτής είναι υψίστης σημασίας.**

Επισημάνουμε ότι για την GR4220033 – “Νήσος Γυάρος & Θαλάσσια Ζώνη”, η ΕΠΜ αναγνωρίζει ως σημαντικότερη απειλή υψηλής έντασης τον σχεδιασμό αιολικού πάρκου (D01) (σελ.114, κεφ 3Α).

2. Ζώνες Προστασίας της Φύσης ΖΠΦ

2.1. Για τη ζώνη ΖΠΦ 36 «Όρος Σύριγγας Σύρου»

Όσον αφορά στην προτεινόμενη χρήση 24.1 “Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις” θα πρέπει να τονιστεί ότι αφορά σε δραστηριότητες που δεν χρειάζονται νέες διανοίξεις δρόμων και θα εξυπηρετηθούν από τις υφιστάμενες οδούς πρόσβασης οι οποίες επιτρέπεται να συντηρηθούν υπό την προτεινόμενη χρήση 26.12.1.

Ως προς τις χρήσεις που προτείνονται από την ΕΠΜ αλλά έρχονται σε αντίθεση με το ισχύον νομικό πλαίσιο (πίνακας 4.5.1-10, σελ. 121 κεφ. 4Α) και εφόσον τεκμηριωθεί η νομική εξουσιοδότηση των μελετητών να προτείνουν ειδικές χρήσεις και δράσεις που δεν προβλέπονται στο νομοθετικό πλαίσιο, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα εξής:

- Για τη χρήση 33 “Εγκαταστάσεις παραγωγής, αποθήκευσης και μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, ύδρευσης, τηλεπικοινωνιών, και συναφείς εγκαταστάσεις” στο πλαίσιο της οποίας *«Επιτρέπεται η κατασκευή εγκαταστάσεων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ύδρευσης και τηλεπικοινωνιών»*. Δεδομένου ότι η μόνη κατοικημένη περιοχή εντός της ζώνης αυτής είναι ο οικισμός του Σύριγγα, **προτείνεται** η παραπάνω διατύπωση να αντικατασταθεί ως εξής: *«Επιτρέπεται η κατασκευή εγκαταστάσεων για την μεταφορά (αποκλειστικά διανομή) ηλεκτρικής ενέργειας, ύδρευσης και τηλεπικοινωνιών ειδικά για τον οικισμό του Σύριγγα»*
- Για τη χρήση 26.12.1: “Οδοί (κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων)” στο πλαίσιο της οποίας *«επιτρέπεται η συντήρηση και βελτίωση του υφιστάμενου οδικού δικτύου όλων των κατηγοριών απαραίτητου για την εξυπηρέτηση των υφιστάμενων οικισμών και επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων και τη λειτουργία των επιτρεπόμενων κατασκευών και εγκαταστάσεων. Δεν επιτρέπεται η διάνοιξη νέου οδικού δικτύου»*. Δεδομένου ότι η μόνη κατοικημένη περιοχή και ο μόνος υπάρχων δρόμος εντός της ζώνης αυτής είναι ο οικισμός του Σύριγγα και ο δρόμος που οδηγεί σε αυτόν, η παραπάνω διατύπωση θα πρέπει να τροποποιηθεί ως εξής: *«επιτρέπεται μόνο η συντήρηση, βελτίωση του υφιστάμενου δρόμου μέχρι τον οικισμό του Σύριγγα. Η βελτίωση δεν περιλαμβάνει διαπλατύνσεις και βελτιώσεις σε όλο το μήκος της οδού, παρά μόνο ενδεχόμενες τοπικές βελτιώσεις για λόγους ασφάλειας της κυκλοφορίας. Δεν επιτρέπεται η διάνοιξη νέου οδικού δικτύου»*.

Η σχετική πρόβλεψη να μην επιτρέπεται η διάνοιξη νέου οδικού δικτύου θα πρέπει να περιληφθεί ρητά και στην αντίστοιχη νομίμως προτεινόμενη χρήση (της σελ. 120). Σημειώνεται ότι η διάνοιξη νέου οδικού δικτύου ενδεχομένως θα οδηγήσει στη αφαίρεση της περιοχής των 4.37 Km² από την πολύ μικρή λίστα των θεσμοθετημένων και πολύτιμων ΠΑΔ (Περιοχών Άνευ Δρόμων) των Κυκλάδων (πίνακας 4.2.1-1, σελ.27 κεφ 4Α).

2.2. Για τις Ζώνες ΖΑΠΦ-05 «Νησίδα Φούης Γυάρου», ΖΠΦ-38 «Βραχώδεις ακτές Βόρειας Σύρου», ΖΠΦ-39 «Νησίδα Βαρβαρούσα Σύρου», ΖΠΦ-40 «Νησίδα Δελφίни Σύρου», ΖΠΦ-41 «Νησίδα Δίδυμη Σύρου», ΖΠΦ-42 «Νησίδα Στρογγυλό Σύρου», ΖΠΦ-43 «Νησίδα Άσπρο Σύρου», ΖΠΦ-44 «Νησίδα Στρογγυλό (Ποσειδωνίας) Σύρου» και ΖΠΦ-46 «Νησίδα Γλαρονήσι Γυάρου»

Θα πρέπει να ενσωματωθεί στους σχετικούς πίνακες και η απολύτως αναγκαία απαγόρευση της εγκατάστασης ανεμογεννητριών η οποία θα είναι καταστροφική για αυτά τα οικοσυστήματα.

Όσον αφορά τις χρήσεις που προτείνονται από την ΕΠΜ αλλά έρχονται σε αντίθεση με το ισχύον νομικό πλαίσιο (πίνακας 4.5.1-11, σελ. 122 και 4.5.1-12, σελ. 124 -κεφ. 4Α), αυτές είναι πράγματι ήπιες και εφόσον τεκμηριωθεί η νομική εξουσιοδότηση των μελετητών να προτείνουν ειδικές χρήσεις και δράσεις που δεν προβλέπονται στο νομοθετικό πλαίσιο, αυτές μπορούν να ενσωματωθούν στο σχέδιο.

2.3. Για τη Ζώνη ΖΠΦ-45 «Ανατολική Γυάρος»

Όσον αφορά στην εγκατάσταση ανεμογεννητριών στη Ζώνη αυτή, ισχύουν όσα αναφέρθηκαν για τη Ζώνη ΖΑΠΦ-04 «Δυτική και βόρεια Γυάρος». **Η συμπερίληψη της ρητής και οριστικής απαγόρευσης της εγκατάστασης ανεμογεννητριών στο νησί είναι υψίστης σημασίας.** [Για την GR4220033 – “ΝΗΣΟΣ ΓΥΑΡΟΣ & ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ”, η ΕΠΜ αναγνωρίζει ως σημαντικότερη απειλή υψηλής έντασης τον σχεδιασμό αιολικού πάρκου (D01) (σελ.114, κεφ 3Α)].

Γενική παρατήρηση: Όπου αναφέρεται η προστασία περιοχών της Γυάρου ή/και των ιστορικών μνημείων, να γίνει μνημόνευση των αντίστοιχων σχετικών Υπουργικών Αποφάσεων για την προστασία τους ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/58979/1531 (ΦΕΚ 389/Δ/2019) και ΔΠΑ/11131/01 (ΦΕΚ 772/Δ/2001).

2.4. Για τη Ζώνη **ΖΠΦ-66 «Θαλάσσια λιβάδια Ποσειδωνίας Σύρου»**

Λαμβάνοντας υπόψη ότι πρόκειται για μια πάρα πολύ μικρή θαλάσσια περιοχή -και μάλιστα σε άμεση γειτνίαση με 4 άλλες ΖΠΦ-, **προτείνουμε** να αφαιρεθεί από τις προτεινόμενες χρήσεις η χρήση 24.4 “Υδατοκαλλιέργειες” η οποία θα επηρεάσει άμεσα τα λιβάδια Ποσειδωνίας αλλά και τις γειτνιάζουσες ΖΠΦ της περιοχής.

3. Ζώνες Διατήρησης Οικοτόπων και Ειδών ΖΔΟΕ

3.1. Για τη Ζώνη **ΖΔΟΕ-14 «Ημιορεινή Βορειοανατολική Σύρος»**

3.1.1. Ως προς τις χρήσεις που επιλέγονται και προβλέπονται στο νομοθετικό πλαίσιο

Μεταξύ των βασικών στόχων του σχεδιασμού για την περιοχή αυτή περιλαμβάνεται και η διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και των τοπιακών του χαρακτηριστικών μέσω της αειφόρου ανάπτυξης της περιοχής. Έτσι προκρίθηκε α) η ήπια τουριστική ανάπτυξη, το είδος και μέγεθος/ ένταση της οποίας πρέπει να είναι συμβατά με την κλίμακα, το παρεχόμενο τουριστικό προϊόν του νησιού και με το τοπίο της περιοχής και β) η ανάδειξη των ενδιαφερόντων φυσικών και γεωλογικών στοιχείων της ζώνης (σελ. 135 κεφ 4Α).

Οι βασικές χρήσεις γης που επιλέχθηκαν και θα καθορίσουν την μελλοντική φυσιογνωμία και την ανάπτυξη της περιοχής είναι της γενικότερης κατηγορίας **24** “Αγροτικές εκμεταλλεύσεις εγκαταστάσεις και δραστηριότητες” [Γεωργικές, δασικές, κτηνοτροφικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις - Γεωργικές αποθήκες - Πολυλειτουργικό αγρόκτημα - Κτηνοτροφικά Πάρκα – Βόσκηση - Συλλογή φυτών, βοτάνων, ασπόνδυλων και μυκήτων (μανιταριών) – Θήρα], της κατηγορίας **34** [ΑΠΕ ηλιακής ενέργειας] και της κατηγορίας **15** “Τουριστικά καταλύματα μέχρι 150 κλίνες...” (πίνακας 4.5.1.-18, σελ.133).

Είναι σαφές -και θεωρούμε ότι δεν χρειάζεται λεπτομερής επιχειρηματολογία-, ότι η προτεινόμενη χρήση των τεράστιων τουριστικών καταλυμάτων (μέχρι 150 κλίνες) είναι απολύτως εκτός κλίμακας και φυσιογνωμίας της περιοχής. Τέτοια κλίμακα καταλυμάτων δεν υπάρχει σε ολόκληρη τη Σύρο και θεωρείται μεγάλη ακόμη και για νησιά όπως η Μύκονος όπου τουριστική ανάπτυξη της μόνο ήπια δεν μπορεί να χαρακτηριστεί. Επίσης η ανάπτυξη τέτοιων μονάδων στην Βόρεια Σύρο θα απαιτήσει υποδομές που δεν υπάρχουν (οδοποιία, δημόσιες υποδομές κοινής ωφέλειας κλπ) ενώ κατά τη φάση λειτουργίας τους θα αποτελέσουν σημαντική

πηγή οχλήσεων. Για περαιτέρω επιχειρηματολογία παραπέμπουμε στο κεφ. 3Α, σελ. 152 και 153 της ΕΠΜ.

Βασική παράμετρος που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη είναι ότι η χρήση αυτή θα πιέσει υπέρμετρα όλες τις άλλες ήπιες χρήσεις της κατηγορίας 24 καταναλώνοντας πολύτιμα εδάφη για την ανάπτυξή της. Λόγω της ημιορεινής φυσιογνωμίας της περιοχής, τα σημεία όπου το ανάγλυφο του εδάφους και η δυνατότητα πρόσβασης ευνοεί την άσκηση των προτεινόμενων αγροτικών χρήσεων 24 είναι βέβαιο ότι θα απειληθούν από τις τεράστιες τουριστικές μονάδες.

Ένας επιπλέον ουσιώδης λόγος για την απαγόρευση της τέτοιου είδους τουριστικής ανάπτυξης είναι γιατί για την περιοχή αυτή (ΖΔΟΕ), σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο (ΠΔ 59/18, άρθρο14γ), η χρήση 1 “Κατοικία” επιτρέπεται μόνο για σημεία που βρίσκονται εντός σχεδίου ή εντός οικισμού (άρα ουσιαστικά απαγορεύεται). Ως εκ τούτου οι χρήσεις της κατηγορίας 24 δεν θα μπορούν να υποστηριχθούν από ανθρώπους εγκατεστημένους στην περιοχή κάτι που δεν ευνοεί την ανάπτυξή τους. Αντιθέτως οδηγεί στην απαξίωση των ιδιοκτησιών οι όποιες είναι βέβαιο ότι θα περάσουν έναντι ευτελούς τιμήματος στα χέρια της ανεξέλεγκτης τουριστικής ανάπτυξης και των φωτοβολταϊκών πάρκων που αμφότερα θα καταστρέψουν ποικιλοτρόπως την περιοχή.

Έχοντας υπόψη τα ανωτέρω για την Ζώνη αυτή -όπου εκ του νόμου απαγορεύεται η ανέγερση κατοικιών-, **προτείνουμε** να απαγορευτούν και τα τουριστικά καταλύματα της χρήσης 15.

Η όποια δόμηση δεν θα πρέπει να προκαλέσει καταστροφή των αναβαθμών, πέραν από την απολύτως αναγκαία για την κατασκευή της επιτρεπόμενης δόμησης.

Για την όποια δόμηση θα πρέπει να εφαρμόζονται τα οριζόμενα στη απόφαση του Συμβουλίου της Επικράτειας [ΣΤΕ Ολ. 176/2023].

Όσον αφορά τη χρήση 26.12.1: “Οδοί (κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων)” σύμφωνα με την οποία επιτρέπεται η συντήρηση και βελτίωση του υφιστάμενου οδικού δικτύου, **προτείνουμε** όπως στην περιγραφή της χρήσεως στον πίνακα 4.5.1.-18 συμπληρωθεί στην περιγραφή της χρήσης ότι : *«...μέχρι την καταγραφή/αναγνώριση των οδών των εκτός σχεδίων περιοχών και τον χαρακτηρισμό τους σύμφωνα με τη παρ. 15 του άρθρου 20 του ν. 3937/2011 ως κοινόχρηστου δημοτικού οδικού δικτύου, επιτρέπονται μόνο εργασίες συντήρησης του υπάρχοντος οδικού δικτύου....»*.

Όσον αφορά τη χρήση 26.12.6 να απαγορευθεί ρητά η αλλαγή χαρακτήρα μονοπατιών και η μετατροπή τους σε αμαξιτό δρόμο.

Όσον αφορά τη χρήση 34 “Εγκαταστάσεις Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας” **προτείνουμε** να τροποποιηθεί η περιγραφή της στον πίνακα 4.5.1.-18 ως εξής: «*Η εγκατάσταση ανεμογεννητριών απαγορεύεται. Η χρήση αφορά μόνο ηλιακή ενέργεια για αυτοκατανάλωση*». Σημειώνουμε ότι στην τεκμηρίωση της επιλογής των χρήσεων αναφέρεται ότι δεν επιτρέπεται η εγκατάσταση αιολικών (σελ.135 κεφ 4Α) και ως εκ τούτου θα πρέπει αυτή η επισήμανση να συμπεριληφθεί ρητά στον πίνακα για να μην υπάρχουν παρερμηνείες.

3.1.2. Τροποποίηση της Ζώνης στη θέση Δελφίνι

Η έκταση της ΖΔΟΕ-14 στη θέση Δελφίνι συμπεριλαμβάνεται στην περιοχή υψηλής σημαντικότητας προστασίας ΕΖΔ GR4220018 – ΣΥΡΟΣ: ΟΡΟΣ ΣΥΡΙΓΓΑΣ ΕΩΣ ΠΑΡΑΛΙΑ (χάρτης 4.4.1-5, σελ.48 κεφ 4Α) όπως ακριβώς και η Ζώνη Προστασίας της Φύσης ΖΠΦ-36 «Όρος Σύριγγας Σύρου».

Η περιοχή αυτή της ΖΔΟΕ-14 στο Δελφίνι:

- αποτελεί φυσική συνέχεια της περιοχής ΖΠΦ-36,
- έχει παραμείνει σχεδόν ανέγγιχτη έως σήμερα (πλην ενός πολύ μικρού αριθμού κτισμάτων τα οποία έχουν προκύψει από ιδιωτικές διανοίξεις δρόμων) και
- αποτελεί εκτός των άλλων περιοχή απaráμιλλης ομορφιάς.

ως εκ' τούτου δεν είναι κατανοητό γιατί η περιοχή αυτή δεν περιλήφθηκε στη Ζώνη ΖΠΦ-36 όπου είναι η φυσική της θέση. Άλλωστε αυτό το προστατευτέο τοπίο αποτελεί και έναν εκ των βασικών πόλων έλξης της περιοχής.

Έχοντας αυτά υπόψη **προτείνουμε** η μικρή αυτή περιοχή της ΖΔΟΕ-14, που ευρίσκεται βόρεια, ανατολικά και εν μέρει νότια της ΖΒΔΦΠ-17 και αποτελεί μέρος της ΕΖΔ GR4220018 να συμπεριληφθεί στη Ζώνη ΖΠΦ-36 **όπου η φύση την έχει κατατάξει**.

Για την ανάπτυξη των ανθρωπογενών χρήσεων της κατοικίας, του τουρισμού και των λοιπών προτεινόμενων χρήσεων, υπάρχει στη περιοχή η Ζώνη ΖΒΔΦΠ 17 η οποία ήδη έχει δεχτεί αρκετές ανθρωπογενείς επεμβάσεις.

3.2. Για τη Ζώνη ΖΔΟΕ-15 «ΑΣΠΗΕ Σύριγγα Σύρου»

Σύμφωνα με την τεκμηρίωση της ΕΜΠ και τη περιγραφή των πιέσεων προκύπτει ότι:

α. Για την ΕΖΔ GR4220018 – ΣΥΡΟΣ: ΟΡΟΣ ΣΥΡΙΓΓΑΣ ΕΩΣ ΠΑΡΑΛΙΑ, αναγνωρίζεται ως κύρια απειλή για τον τ.ο. 5420, το υφιστάμενο αιολικό πάρκο στη θέση Σύριγγας, καθώς έχει

καταστρέψει μέρος του οικοτόπου, ενώ η σχεδιαζόμενη επέκτασή του στην ίδια θέση αναμένεται να επηρεάσει και τον τ.ο. 8210. (σελ. 38. Κεφ 5Α)

β. Για την ΖΕΠ GR4220032- ΒΟΡΕΙΑ ΣΥΡΟΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ αναγνωρίζονται ως κύρια απειλή/ πίεση για τα σημαντικά είδη ορνιθοπανίδας τα υφιστάμενα ΑΣΠΗΕ (ανεμογεννήτριες) στις θέσεις Σύριγγας και Βούλιας (σελ. 41. Κεφ 5Α).

Σημειώνουμε ότι η κατασκευή και η λειτουργία του αιολικού σταθμού στη θέση "Σύριγγας" είχε πραγματοποιηθεί χωρίς την απαραίτητη έγκριση των περιβαλλοντικών όρων από τον αρμόδιο Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ όπως κρίθηκε με την 1805/2005 απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας και ότι θα πρέπει το γεγονός αυτό να αναφερθεί στην τεκμηρίωση των χρήσεων της ΕΠΜ.

Μετά τα ανωτέρω **προτείνουμε** να συμπεριληφθεί ως περιορισμός στον σχετικό πίνακα 4.5.1-20 (χρήση 34) ότι: *«Σε περίπτωση διακοπής της λειτουργίας των υφιστάμενων εγκαταστάσεων για διάστημα άνω των 6 μηνών, τότε η διακοπή θεωρείται οριστική και αποτελεί υποχρέωση η καθαίρεση, απομάκρυνση των υλικών και αποκατάσταση του χώρου εντός διαστήματος 6 μηνών από την οριστικοποίηση της διακοπής. Η επιτρεπόμενη χρήση εγκατάστασης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αφορά αποκλειστικά τις υπάρχουσες ανεμογεννήτριες και όχι σε επέκταση ή αντικατάσταση αυτών».*

4. Ζώνες Βιώσιμης Διαχείρισης Φυσικών Πόρων ΖΒΔΦΠ

4.1. Για τις Ζώνες **ΖΒΔΦΠ-18 «Αγροτική περιοχή Σύριγγα Σύρου», ΖΒΔΦΠ-19 «Αγροτική περιοχή Χαλανδριανής Σύρου», ΖΒΔΦΠ-20 «Αγροτική περιοχή Σαν Μιχάλη Σύρου»**

Για τις ζώνες αυτές βασική επιδίωξη των ρυθμίσεων (όπως περιγράφεται στη σελ.142 του κεφ. 4Α) αποτελεί: **α)** η προστασία της γεωργικής γης ως πεπερασμένου φυσικού πόρου, **β)** η προστασία του μοναδικού αγροτικού τοπίου και των αγροτικών εκτάσεων που συγκροτούν την εν λόγω ζώνη ως περιοχών υψηλής φυσικής αξίας ... και **γ)** η βιωσιμότητα των δραστηριοτήτων του πρωτογενή τομέα.

Επειδή η επιφάνεια που καλύπτουν οι εν λόγω Ζώνες είναι εκ των πραγμάτων περιορισμένη, θα πρέπει, για τις χρήσεις που έρχονται σε αντίθεση με τους στόχους αυτούς, να τεθούν συγκεκριμένοι κανόνες ούτως ώστε να μην σπαταληθεί υπέρμετρα πολύτιμο αγροτικό έδαφος με συνέπεια να επιτευχθεί αντίθετο αποτέλεσμα από τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Ενδεικτικά:

- για τη χρήση 34 (πίνακας 4.5.1-23) “Εγκαταστάσεις Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας” (μόνο ηλιακής ενέργειας) **προτείνουμε** να τροποποιηθεί η περιγραφή ως εξής: «*Η εγκατάσταση ανεμογεννητριών απαγορεύεται. Η χρήση αφορά μόνο ηλιακή ενέργεια για αυτοκατανάλωση.*»
- για τη χρήση 15 “Τουριστικά καταλύματα, εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής και λοιπές τουριστικές επιχειρήσεις (ν. 4276/2014)” **προτείνουμε** να γίνει προσδιορισμός τ.μ αντί για κλίνες που αναφέρονται σήμερα με σημαντικό περιορισμό του μεγέθους τους, (ενδεικτικά μέγιστο 400 τ.μ.) και να τεθούν αρχιτεκτονικοί κανόνες.

Όσον αφορά τη χρήση 1 της “Κατοικίας” η οποία σύμφωνα με το ΠΔ 59/18 (άρθρο 14δ) είναι επιτρεπτή στις περιοχές αυτές προτείνουμε και στις τρεις ζώνες να επιτραπεί η ανέγερση κατοικίας χωρίς τον περιορισμό της αγροτικής χρήσης, υπό τους παρακάτω περιορισμούς: αρτιότητα άνω των 10 στρ, ανέγερση μόνο ισόγειων κτιρίων με χρήση περιμετρικής λιθοδομής.

Για την όποια δόμηση θα πρέπει να εφαρμόζονται τα οριζόμενα στη απόφαση του Συμβουλίου της Επικράτειας [ΣΤΕ Ολ. 176/2023].

Η όποια δόμηση δεν θα πρέπει να προκαλέσει την καταστροφή αναβαθμών ανεξαρτήτως του μη δασικού χαρακτηρισμού τους.

4.2. Για τις Ζώνες ΖΒΔΦΠ-15 «Ευρύτερη περιοχή οικισμού Άνω Σύρου», ΖΒΔΦΠ-16 «Ευρύτερη περιοχή οικισμού Κίνι Σύρου», ΖΒΔΦΠ-17 «Ευρύτερη περιοχή οικιστικής έκτασης Δελφίνι Σύρου»

Για την όποια δόμηση θα πρέπει να εφαρμόζονται τα οριζόμενα στη απόφαση του Συμβουλίου της Επικράτειας [ΣΤΕ Ολ. 176/2023].

Η όποια δόμηση δεν θα πρέπει να προκαλέσει την καταστροφή αναβαθμών ανεξαρτήτως του μη δασικού χαρακτηρισμού τους.

4.3. Για τη Ζώνη ΖΒΔΦΠ-21 «ΧΥΤΑ & ΕΕΛ Σύρου»

Η ΖΒΔΦΠ-21 βρίσκεται κοντά στον οικισμό Πλατύ Βουνί και περιλαμβάνει την έκταση του ΧΥΤΑ. Για τη Ζώνη αυτή μεταξύ των χρήσεων που προτείνονται από την ΕΠΜ περιλαμβάνεται και «**Χώρος επεξεργασίας, διάθεσης στερεών τοξικών αποβλήτων**» (πίνακας 4.5.1-25, σελ. 145 του κεφ. 4Α).

ΖΒΔΦΠ-21 ΧΥΤΑ & ΕΕΛ Σύρου

Η ΖΒΔΦΠ-21 αφορά τις εκτάσεις που καλύπτουν ο ΧΥΤΑ και οι Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων Σύρου, κοντά στον οικισμό Πλατύ Βουνί, στη ΖΕΠ GR4220032 της Σύρου.

Επιτρεπόμενες χρήσεις γης

Στη ζώνη αυτή επιτρέπονται οι εξής ειδικές χρήσεις:

Πίνακας 4.5.1-25: Επιτρεπόμενες χρήσεις γης για τη ΖΒΔΦΠ «ΧΥΤΑ & ΕΕΛ Σύρου» στην ΣΠΠΒ-01

Κωδικός χρήσης γης	Χρήσεις Γης
26.12.1	Οδοί (κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων)
30	Γωνιές ανακύκλωσης
31	Χώρος επεξεργασίας, αποθήκευσης και διάθεσης στερεών αποβλήτων/Χώρος επεξεργασίας, διάθεσης στερεών τοξικών αποβλήτων
51	Έργα προστασίας από διάβρωση, κατολισθήσεις και στήριξη εδαφών

Θεωρούμε αυτονόητο ότι μια τέτοια χρήση όχι μόνο δεν συνάδει με τη φυσιογνωμία, το τοπίο και το πολιτιστικό κεφάλαιο της Απάνω Μεριάς καθώς και τις όποιες άλλες επιλεγόμενες χρήσεις των γύρω περιοχών, αλλά υπονομεύει εκ βάθρων το μέλλον ολόκληρου του νησιού το οποίο θα φέρει το «στίγμα» του χώρου τοξικών αποβλήτων.

Είναι σαφές επίσης ότι μια τέτοια χρήση θα αποτελεί τον παράγοντα της μέγιστης δυνατής απαξίωσης των ιδιωτικών περιουσιών στην Απάνω Μεριά (τουλάχιστον των κοντινών οικισμών και περιοχών).

Περαιτέρω δεν είναι κατανοητό πως επιλέχθηκε μια τέτοια χρήση σε περιοχή ΖΒΔΦΠ, δεδομένου ότι σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο η χρήση αυτή απαγορεύεται στις Ζώνες Βιώσιμης Διαχείρισης Φυσικών Πόρων (άρθρο 14δ του ΠΔ59/18). Ποια είναι τα τοξικά απόβλητα που καθιστούν αναγκαίο ένα τέτοιο χώρο, όχι μόνο στη προστατευόμενη περιοχή NATURA αλλά και σε ολόκληρη τη Σύρο;

Η χρήση αυτή θα πρέπει να απαγορευθεί ρητά και η περιγραφή του πίνακα 4.5.1-25 να μετατραπεί σε: Κωδικός χρήσης γης 31 «**ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟΣ Χώρος επεξεργασίας, αποθήκευσης και διάθεσης στερεών αποβλήτων/ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ ΡΗΤΑ η επεξεργασία και διάθεση στερεών τοξικών αποβλήτων σε ολόκληρη τη Ζώνη**»

Γενικές παρατηρήσεις-προτάσεις για όλες τις Ζώνες

Κτίρια ή μέρη κτιρίων ή άλλες κατασκευές που θα προκύπτουν ως αποτέλεσμα παράνομης άδειας ή παράνομης δόμησης να μην έχουν κανένα δικαίωμα νομιμοποίησης, να κατεδαφίζονται και να αποκαθίσταται το έδαφος (στο μέτρο του δυνατού).

Υπάρχοντα παλαιά λιθόκτιστα κτίσματα (αγροικίες, κελιά, θημωνιές κλπ) να μπορούν να επισκευάζονται ή να αναστηλώνονται κατ' εξαίρεση των πιθέμενων περιορισμών δόμησης και χρήσης. Στην περίπτωση αυτή η χρήση των κτισμάτων αυτών θα πρέπει να περιορίζεται σε αγροτική/κτηνοτροφική ή κατοικία με σκοπό τον αγροτουρισμό ή την ιδιοκατοίκηση. Προσθήκες κατ' επέκταση και καθ' ύψος δεν επιτρέπονται.

Στη χρήση 26.12.1 να προστεθεί η απαγόρευση νέων δουλειών και να διευκρινιστεί ρητά στους πίνακες ότι απαγορεύονται οι διανοίξεις παντός τύπου οδικού δικτύου μηχανοκίνητων οχημάτων όλων των κατηγοριών οι οποίες θα μπορούσαν να προκύψουν κατόπιν ιδιωτικών συμφωνιών ιδιοκτητών όμορων εδαφικών εκτάσεων. Παράνομες διανοίξεις δρόμων θα πρέπει να σφραγίζονται και να αποκαθίσταται το έδαφος (στο μέτρο του δυνατού).

Οι μέχρι σήμερα νομίμως συσταθείσες δουλείες δίοδου θα πρέπει να διανοίγονται και να διαμορφώνονται μόνο έπειτα από σύμφωνη γνώμη συμβουλίου αρχιτεκτονικής και έγκριση περιβαλλοντικών όρων με αυστηρές προδιαγραφές ως προς το πλάτος ούτως ώστε να μην μετατρέπονται ουσιαστικά σε οδικό δίκτυο μηχανοκίνητων οχημάτων ιδίως δε στις περιοχές όπου απαγορεύονται γενικώς οι νέες διανοίξεις δρόμων.

Επίσης να τονιστεί ότι:

- Απαγορεύεται η κίνηση παντός τύπου μηχανοκίνητων οχημάτων και μηχανημάτων εκτός οδικού δικτύου (σε εδάφη εκτός δρόμου ή στα μονοπάτια)
- Στη χρήση 26.12.6 να απαγορευθεί ρητά η αλλαγή χαρακτήρα μονοπατιών και η μετατροπή τους σε αμαξιτό δρόμο.
- Να γίνεται λεπτομερέστερη επεξήγηση χρήσης γης "33" αναφορικά με την παραγωγή ενέργειας καθώς επίσης και το είδους και την ένταση αυτής.
- Στη χρήση 24.1 όπου αναφέρονται γεωργικές, δασικές και λοιπές αγροτικές εκμεταλλεύσεις, να προσδιοριστεί με σαφήνεια το μέγεθος και η ένταση αυτών ώστε να είναι σύμφωνα με τη φέρουσα ικανότητα.
- Όπου υπάρχουν γεωλογικοί σχηματισμοί ιδιαίτερης σημασίας (όπως υπάρχουν στην Απάνω Μεριά Σύρου) να αναφέρονται και να επιτρέπονται ήπιες χρήσεις συμβατές με την ανάδειξη και την προβολή τους.

- Στους κηρυγμένους αρχαιολογικούς χώρους (ΦΕΚ τ. Β91/1992) και πέριξ αυτών να επιτρέπεται να δημιουργηθούν υποδομές ανάδειξης (περίπτερα ενημέρωσης, μικρές υπαίθριες μη-κτιριακές κατασκευές κτλ) ή να γίνουν άλλες διαμορφώσεις ανάδειξης του χώρου. Στις ζώνες ΖΒΔΦΠ-18, 19, 20 να επιτρέπεται η ανέγερση μουσείου ή άλλου εκθεσιακού χώρου για την προβολή και ανάδειξη των αρχαιολογικών χώρων και της ιστορίας της Απάνω Μεριάς.
- Στη σελίδα 253 του κεφαλαίου 2 να διευκρινιστεί ότι το ήδη μελετημένο φράγμα του Αετού είναι εντός προστατευόμενης περιοχής (έχει "-" τώρα) και για τον λόγο αυτό ουδέποτε κατασκευάστηκε.
- Στις σελίδα 41 του κεφαλαίου 5 να διορθωθεί το λανθασμένο "Βούρλιας" σε "Βούλιας" και να αναφερθούν στις σελίδες 38 και 42 ότι οι αιτήσεις που έχουν γίνει στη ΡΑΕ (όπως φαίνεται από το σχετικό γεωπληροφοριακό χάρτη) για την εγκατάσταση νέων ανεμογεννητριών στις θέσεις Πλάτος και Διαπόρι, έρχονται σε αντίθεση με τους όρους και περιορισμούς χρήσης που προτείνει η ΕΠΜ.
- Στη σελίδα 31 του κεφαλαίου 4 να διορθωθεί το "Άνω Μεριά" σε "Απάνω Μεριά".

Τέλος, θα πρέπει να οριστεί ένα εύλογο χρονικό διάστημα έκδοσης του Π.Δ. και πρακτικής εφαρμογής της ΕΠΜ που θα μπορεί να εξασφαλίσει την διατήρηση σε καλή κατάσταση των οικοτόπων και την προστασία των υπό εξαφάνιση ειδών (πχ *monachus monachus*, *Puffinus yelkouan*).

Κλείνοντας, δεν μπορούμε παρά να συμφωνήσουμε απολύτως με τα κάτωθι αναφερόμενα στην ΕΠΜ:

«Το φυσικό κεφάλαιο, σε συνδυασμό με το τοπίο και την υλική και άυλη πολιτιστική κληρονομιά αποτελούν σήμερα τους βασικούς πόρους του τουριστικού προϊόντος, της κύριας βιομηχανίας της χώρας μας, αιχμή της οποίας είναι το Νότιο Αιγαίο. Η προστασία/διατήρηση των σημαντικότερων στοιχείων/περιοχών αυτού του φυσικού κεφαλαίου, μέσα από τις ΖΑΠΦ και ΖΠΦ, αποτελεί την κορωνίδα της πολιτικής διατήρησης της βιοποικιλότητας στον συγκεκριμένο χώρο και υπό αυτή την έννοια, λόγω της άμεσης σύνδεσης φυσικού κεφαλαίου/βιοποικιλότητας με το τουριστικό προϊόν, αλλά και τον πρωτογενή τομέα κάθε νησιού, καθώς και με την συμβολή στην κλιματική ανθεκτικότητα, οι ζώνες αυτές θα πρέπει να ιδωθούν ως μια μακροπρόθεσμη επένδυση της χώρας αλλά κυρίως των τοπικών κοινωνιών, στην διατήρηση όλων εκείνων των τοπικών αξιών και χαρακτηριστικών που θα επιτρέψουν την επιβίωση και ευημερία των τοπικών κοινωνιών σε αगाστή συνύπαρξη με το φυσικό απόθεμα, που αποτελεί μαζί με τον πολιτισμό της

συγκεκριμένης περιφέρειας έναν πόρο για τον οποίο μπορεί να περηφανεύεται σε διεθνές επίπεδο. (σελ. 35, κεφ. 4Α)

«Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να γίνει στην ευαισθησία του νησιωτικού χώρου, σε ότι αφορά σε αναπτυξιακές δραστηριότητες όπως η παραγωγή αιολικής ενέργειας, μιας και ο περιορισμένος χώρος της χέρσου και η διάσπαση της συνέχειάς του δημιουργούν δυσανάλογα μεγάλες επιπτώσεις στην ορνιθοπανίδα αλλά και στο τοπίο» (σελ. 154, κεφ. 3Α)

Είναι σαφές ότι η σχεδιαζόμενη μαζική επέλαση των ανεμογεννητριών στα νησιά και τις νησίδες μέσω άλλων νομοθετημάτων -εξυπηρετώντας πρωτίστως οικονομικά συμφέροντα λίγων-, βρίσκεται σε πλήρη αντίφαση και σύγκρουση με τα ανωτέρω και -όπως γνωρίζετε καλύτερα από εμάς- θα προκαλέσει ανεπανόρθωτη ζημιά τόσο στο πολύτιμο φυσικό τοπίο και τους οικοτόπους, όσο και στις υπόλοιπες δραστηριότητες που είναι απαραίτητες για την επιβίωση των κατοίκων των νησιών.

Η Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη έχει τη δυνατότητα να ανακόψει την επέλαση αυτή. Οι συνθήκες έχουν ωριμάσει και θα έχει την κοινωνία σύμμαχο.

Σας ευχαριστούμε.

Σύρος 02.03.2023

Το Διοικητικό Συμβούλιο